

PRIJEDLOG

U R E D B A

**O JEDINIČNIM NAKNADAMA, KOREKTIVNIM KOEFICIJENTIMA I
POBLIŽIM KRITERIJIMA I MJERILIMA ZA UTVRĐIVANJE NAKNADE
NA EMISIJU U OKOLIŠ UGLJIKOVOG DIOKSIDA**

Zagreb, srpanj 2007.

Na temelju članka 17. stavka 1. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost („Narodne novine“ broj 107/2003), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2007. godine donijela

UREDBU

O JEDINIČNIM NAKNADAMA, KOREKTIVNIM KOEFICIJENTIMA I POBLIŽIM KRITERIJIMA I MJERILIMA ZA UTVRĐIVANJE NAKNADE NA EMISIJU U OKOLIŠ UGLJIKOVOG DIOKSIDA

Članak 1.

(1) Ovom se Uredbom propisuje iznos jedinične naknade, korektivni koeficijenti i pobliži kriteriji i mjerila za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida (u daljnjem tekstu: emisija CO₂).

(2) Odredbe ove Uredbe ne primjenjuju se na emisije CO₂ koje nastaju:

- izgaranjem goriva od biomase,
- izgaranjem biorazgradivog otpada,
- spaljivanjem otpadnog mulja.

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ove Uredbe imaju sljedeća značenja:

- *emisija CO₂* je emisija koja nastaje oksidacijom ugljika u CO₂ pri izgaranju goriva fosilnog podrijetla i kemijskom pretvorbom (bez izgaranja) u uređajima, tehnološkim procesima, objektima i industrijskim pogonima kao i pri izgaranju otpada fosilnog podrijetla kod procesa termičke obrade otpada ili kod suspaljivanja u stacionarnim izvorima,
- *gorivo* je kruti, tekući ili plinoviti zapaljivi materijal korišten za izgaranje, isključujući otpad,
- *kruto gorivo* je ugljen, briketi ugljena bez smole kao veziva, koks, piljevina i briketi od piljevine, prirodno drvo svih oblika,
- *tekuće gorivo* je plinsko i loživo ulje prema Uredbi o kakvoći tekućih naftnih goriva,
- *plinovito gorivo* je *gorivo* koje je pri temperaturi 273 K i tlaku 101,3 kPa u plinovitom agregatnom stanju,
- *gorivo od biomase* je gorivo u cijelosti ili djelomice biljnog podrijetla iz poljoprivrede ili šumarstva, koji se koristi kao energetska obnovljiva vrsta goriva, kao i sljedeće vrste otpada koje se koriste kao gorivo:
 - biljni otpad iz poljoprivrede ili šumarstva;
 - biljni otpad iz prehrambene industrije, ako se dobivena toplina koristi;
 - vlaknasti biljni otpad iz proizvodnje primarne celuloze i papira iz celuloze, ako se spaljuje na mjestu proizvodnje i ako se dobivena toplina koristi;
 - otpad od pluta;
 - drveni otpad, osim drvnog otpada koji sadrži halogene organske spojeve ili teške metale koji nastaju uporabom proizvoda za zaštitu drveta ili premaza,

- i koji poglavito uključuje drveni otpad koji potječe od građevinskog otpada ili otpada nastalog rušenjem,
- gorivo iz otpada (GIO), osim udjela otpada fosilnog podrijetla koji se procjenjuje prema posebnom postupku,
 - otpad fosilnog podrijetla su gume, boje, lakovi, mineralna ulja, sintetičke tkanine, plastika i drugi otpad fosilnog podrijetla,
- biorazgradivi otpad je otpad koja podliježe anaerobnoj ili aerobnoj razgradnji,
 - obveznici plaćanja naknade su pravne i fizičke osobe koje u okviru svoje djelatnosti imaju u vlasništvu ili koriste pojedinačni stacionarni izvor emisije CO₂,
 - pojedinačni stacionarni izvori emisije CO₂ su tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji i objekti iz kojih se ispušta CO₂ u zrak u količini većoj od 30 tona godišnje,
 - ispušt je mjesto ispuštanja CO₂ iz pojedinačnog stacionarnog izvora emisije u zrak,
 - iznos dobiti prije oporezivanja je ukupan prihod obveznika plaćanja u kalendarskoj godini umanjeno za ostvarene rashode u kalendarskoj godini,
 - ulaganja u energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i druge projekte smanjenja emisije stakleničkih plinova su ulaganja obveznika plaćanja u projekte i programe energetske učinkovitosti, obnovljive izvore energije i druge projekte i programe smanjenja emisije stakleničkih plinova u kalendarskoj godini,
 - najbolja raspoloživa tehnika je najučinkovitiji i najnapredniji razvojni stupanj djelatnosti i s njome povezanih načina proizvodnje koji je dostupan obvezniku plaćanja naknade na emisiju CO₂ i koji može biti primjerena osnova za određivanje graničnih vrijednosti emisija kojima se postiže sprječavanje, odnosno smanjivanje utjecaja na okoliš,
 - dozvoljena kvota (pravo na emisiju) je dopuštenje za emisiju jedne tone ekvivalenta ugljikovog dioksida tijekom određenoga razdoblja, koje se daje posebnim propisom.

Članak 3.

(1) Obveznicima plaćanja naknade utvrđuje se i izračunava količina emisije CO₂ i korektivni poticajni koeficijenti posebno za svaki ispušt.

(2) Obveznici plaćanja naknade plaćaju naknadu utvrđenu zbirno za sve ispuste.

Članak 4.

(1) Iznos naknade na emisiju CO₂ izračunava se prema izrazu $N = N_1 \times E \times k_k$ propisanom člankom 13. stavkom 4. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, u kojem je:

N – iznos naknade na emisiju CO₂ u kunama,

N₁ – naknada za jednu tonu emisije CO₂ (u daljnjem tekstu: jedinična naknada),

E – količina emisije CO₂ u tonama u kalendarskoj godini,

k_k – korektivni koeficijent ovisan o količini i podrijetlu emisije.

Članak 5.

(1) Jedinična naknada za jednu tonu emisije CO₂ u 2007. godini iznosi 11 kuna.

(2) Jedinična naknada za jednu tonu emisije CO₂ od 1. siječnja 2008. godine iznosi 14 kuna.

(3) Jedinična naknada za jednu tonu emisije CO₂ od 1. siječnja 2009. godine iznosi 18 kuna.

(4) Vlada Republike Hrvatske može po isteku 2009. godine za svako naredno obračunsko razdoblje odrediti visinu emisije jedinične naknade za jednu tonu emisije CO₂.

Članak 6.

Obveznici plaćanja naknade na CO₂ kojima je posebnim propisom određena dozvoljena kvota emisija, plaćaju za svako prekoračenje po toni CO₂ iznad dozvoljene kvote emisije jediničnu naknadu za jednu tonu emisije CO₂ od 100 kn.

Članak 7.

Korektivni poticajni koeficijent k_k izračunava se prema izrazu:

$$k_k = k_1 \times k_2 \times k_3 \times k_4$$

u kojem je:

- k_1 - korektivni koeficijent ovisan o godišnjoj količini emisije,
- k_2 - korektivni koeficijent ovisan o podrijetlu emisije,
- k_3 - korektivni poticajni koeficijent ovisan o ulaganju u projekte i programe energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije,
- k_4 - korektivni poticajni koeficijent ovisan o izradi i provedbi programa smanjenja emisije CO₂ korištenjem najboljih raspoloživih tehnika, odnosno tehničke dokumentacije za provedbu projekta smanjenja emisije CO₂ sukladno Programu iz članka 11. ove Uredbe.

Članak 8.

Korektivni koeficijent k_1 ovisan o količini emisije CO₂ iznosi:

- za količinu emisije jednaku ili veću od 500.000 t/god	0,65
- za količinu emisije jednaku ili veću od 100.000 t/god,
a manju od 500.000 t/god	0,75
- za količinu emisije jednaku ili veću od 50.000 t/god,
a manju od 100.000 t/god	0,85
- za količinu emisije jednaku ili veću od 30 t/god,
a manju od 50.000 t/god	1,00

Članak 9.

Korektivni koeficijent k_2 ovisan o podrijetlu emisije CO₂ iznosi:

- za emisije uslijed izgaranja krutog i tekućeg goriva fosilnog podrijetla	1,00
- za emisije uslijed izgaranja plinovitog goriva fosilnog podrijetla	0,70
- za emisije iz tehnološkog procesa za neenergetske svrhe	0,40
- za emisije iz spaljivanja ili suspaljivanja otpada fosilnog podrijetla	0,20

Članak 10.

(1) Korektivni poticajni koeficijent k_3 ovisi o ulaganjima obveznika plaćanja naknade u projekte i programe energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije s ciljem smanjenja količina emisije CO₂ na ispustu.

(2) Projekte i programe iz stavka 1. ovog članka ocjenjuje i odobrava Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

(3) Korektivni poticajni koeficijent k_3 izračunava se prema postotku uloženih sredstava u povećanje energetske učinkovitosti, korištenje obnovljivih izvora energije i ostale mjere za smanjivanje emisije CO₂ i drugih stakleničkih plinova, korištenjem najboljih raspoloživih tehnika, obveznika plaćanja naknade u kalendarskoj godini koja prethodi donošenju rješenja o visini naknade, u odnosu na ostvarenu dobit u poslovanju, a izračunava se prema izrazu:

$$k_3 = \frac{D - U}{D}$$

u kojem je:

D = iznos dobiti prije oporezivanja,

U = iznos ulaganja u energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i ostale mjere za smanjivanje emisije CO₂ i drugih stakleničkih plinova

(4) U slučaju izračuna manjeg koeficijenta od 0,5 obračun naknade izračunava se po koeficijentu 0,5.

Članak 11.

(1) Korektivni poticajni koeficijent k_4 ovisi o izradi i provedbi Programa smanjenja emisije CO₂ (u daljnjem tekstu: Program) obveznika plaćanja vezano za djelatnost koja je izvor emisije CO₂ u njegovom vlasništvu ili na korištenju.

(2) Program sadrži osobito:

- popis pojedinačnih stacionarnih izvora emisije CO₂ u vlasništvu ili na korištenju od strane obveznika plaćanja naknade na emisiju CO₂,
- trend emisija CO₂ po pojedinim izvorima emisije CO₂ u razdoblju od 1990. do kalendarske godine za koju postoje posljednji raspoloživi podaci,
- prikaz i tehničku analizu mjera za smanjenje emisije CO₂ sukladno najboljim raspoloživim tehnikama,

- analizu potencijala smanjenja emisije CO₂ i troškova primjene mjera,
- projekcije emisija CO₂ uz primjenu mjera za minimalno tri kalendarske godine od godine izrade Programa,
- redoslijed primjene mjera, rokove, nositelje, pokazatelje napredovanja/ostvarenja i način izvještavanja.

(3) Obveznici plaćanja naknade na emisiju CO₂ podnose Program iz stavka 1. ovog članka Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost na ocjenu i odobrenje.

(4) Rok za dostavu Programa iz stavka 1. ovog članka je 30. listopada 2007. godine.

(5) Nadzor provedbe Programa obavlja Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Članak 12.

(1) Korektivni poticajni koeficijent k_4 izračunava se prema izrazu:

$$k_4 = \frac{N_{1,2007}}{N_{1,n}}$$

u kojem je:

$N_{1,2007}$ = jedinična naknada za jednu tonu CO₂ u 2007. godini

$N_{1,n}$ = jedinična naknada za jednu tonu CO₂ u tekućoj godini.

(2) Jedinična naknada ne umanjuje se za poticajni koeficijent k_4 ako:

- obveznik plaćanja naknade na emisiju CO₂ ne dostavi Program u roku propisanom u članku 11. stavku 4. ove Uredbe,
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ne odobri Program,
- obveznik plaćanja naknade na emisiju CO₂ ne provodi odobreni Program sukladno njime utvrđenim rokovima.

Članak 13.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbe članka 12. ove Uredbe koja stupa na snagu 1. siječnja 2008. godine.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

Predsjednik
dr. sc. Ivo Sanader, v. r.

**OBRAZLOŽENJE UREDBE
O JEDINIČNIM NAKNADAMA, KOREKTIVNIM KOEFICIJENTIMA I POBLIŽIM
KRITERIJIMA ZA UTVRĐIVANJE NAKNADE NA EMISIJU U OKOLIŠ UGLJIKOVOG
DIOKSIDA**

Prijedlogom uredbe o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida (u daljnjem tekstu: Prijedlog uredbe) propisuje se, sukladno članku 17. stavku 1. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost („Narodne novine“, broj 107/03.), iznos jedinične naknade, korektivni poticajni koeficijenti, te pobliži kriteriji i mjerila za utvrđivanje naknade onečišćivača okoliša na emisiju ugljikovog dioksida (u daljnjem tekstu: emisija CO₂).

Obveznici plaćanja naknade na emisiju CO₂, sukladno članku 13. stavku 2. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, su pravne i fizičke osobe koje u okviru svoje djelatnosti imaju u vlasništvu ili koriste pojedinačni stacionarni izvor emisije CO₂. Obveznici plaćanja naknade na emisije CO₂ naknadu plaćaju Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost na temelju rješenja koje donosi Fond, na način i u rokovima koji se utvrđuju tim rješenjem sukladno pravilniku kojeg donosi ministar nadležan za zaštitu okoliša.

Obveznici nemaju obvezu plaćanja naknade na emisije CO₂ koje nastaju izgaranjem biomase ili biorazgradivog otpada. Ta se goriva smatraju CO₂ neutralnima jer biljke tijekom životnog ciklusa procesom fotosinteze apsorbiraju CO₂ i tako ga uklanjaju iz atmosfere.

Za potrebe ove Uredbe pojam „pojedinačni stacionarni izvori emisije CO₂ u okoliš“ preuzet je iz članka 8., stavka 2. alineje 1. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 178/04), u dijelu koji se odnosi na točkaste stacionarne izvore i označava tehnološke procese, industrijske pogone, uređaje i objekte iz kojih se ispušta CO₂ u zrak u količini iznad 30 tona godišnje.

Količina emisije CO₂ od 30 tona godišnje je vrijednost (prag) iznad koje su onečišćivači obvezni plaćati naknadu na emisiju CO₂. Ova vrijednost utvrđena je analizom podataka o emisijama CO₂ iz pojedinačnih i kolektivnih izvora emisije onečišćujućih tvari u zrak iz Katastra emisija u okoliš te drugih stručnih podloga i studija. Većinu pojedinačnih izvora emisije CO₂ čine tzv. energetske izvori, odnosno uređaji snage iznad 100 kW u kojima izgara plinovito, tekuće ili kruto gorivo. Kolektivni izvori emisije CO₂, (izvori snage manje od 100 kW koji se koriste za potrebe zagrijavanja stambenog i poslovnog prostora) nisu obveznici plaćanja naknada na emisije CO₂.

Sukladno Uredbi, naknada na emisiju CO₂ izračunava se prema izrazu propisanom u članku 13. stavku 4. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, za svaki ispust posebno, a utvrđuje se zbirno za sve ispuste.

Iznos naknade na emisiju CO₂ (kn/god) je umnožak naknade za jednu tonu emisije CO₂ (jedinična naknada - N₁, kn/t), količine emisije u tonama u kalendarskoj godini - E (t/god.) i korektivnog poticajnog koeficijenta - k_k, ovisnog o količini i podrijetlu emisije.

Člankom 5. Uredbe određuje se jedinična naknada za emisiju jedne tone CO₂ u iznosu od 11 kn/t u 2007., 14 kn/t u 2008. i 18 kn/t u 2009. godini. Ovakvim postupnim

povećanjem jediničnih naknada omogućava se prilagodba obveznicima plaćanja (gospodarski subjekti) za pravodobnim planiranjem i osiguranjem financijskih sredstava za uredno podmirenje obveza i ulaganja u mjere smanjenja emisija stakleničkih plinova. Navedeni su iznosi minimalni u usporedbi s naknadama u drugim državama.

Primjerice, ova naknada u Danskoj iznosi 12 €/t CO₂, u Norveškoj 20 – 40 €/t CO₂ i u Švedskoj 100 €/t CO₂. U novim članicama EU naknade su niže, npr. u Sloveniji oko 14,6 €/t CO₂, prije uvođenja sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova.

Za obveznike plaćanja naknade na emisiju CO₂ kojima će od 2010. godine u okviru sustava trgovanja emisijama biti određena dozvoljena kvota (pravo na emisiju), primjenjivat će se gore navedene jedinične naknade do iznosa naznačenog u dozvoli. Na emisije koje prekoračuju iznos naznačen u dozvoli primjenjivat će se jedinična naknada od 100 kn za jednu tonu emisije CO₂. Predloženom višom naknadom na prekoračene iznose želi se potaknuti obveznike plaćanja naknade na ulaganja u mjere smanjenja emisija CO₂, čime bi ovi gospodarski subjekti prilagodili svoje poslovanje tako da im emisije ne prekoračuju dozvoljene kvote.

Članak 7. Uredbe propisuje korektivni poticajni koeficijent (k_k) koji se izračunava kao umnožak četiri korektivna poticajna koeficijenta: k_1 - ovisnog o godišnjoj količini emisije; k_2 - ovisnog o podrijetlu emisije, k_3 - ovisnog o smanjenju količine emisije ulaganjem obveznika plaćanja naknade u mjere za smanjivanje emisije CO₂ i k_4 , ovisnog o izradi i provedbi Programa smanjenja emisije CO₂.

Uvođenjem korektivnog poticajnog koeficijenta ovisnog o godišnjoj količini emisije CO₂ (k_1) predloženo je pet emisijskih pragova i pripadajućih iznosa korektivnih poticajnih koeficijenata:

- za količinu emisije jednaku ili iznad 500.000 t/god	0,65
- za količinu emisije jednaku ili iznad 100.000 t/god, a manju od 500.000 t/god.	0,75
- za količinu emisije jednaku ili iznad 100.000 t/god, a manju od 500.000 t/god.	0,85
- za količinu emisije iznad 30 t/god., a manju od 50.000 t/god.	1,00

Predloženi korektivni poticajni koeficijent (k_1) temelji se na ravnomjernoj raspodjeli obveza na sve onečišćivače. Tako, obveznici plaćanja naknade koji posjeduju uređaje najveće instalirane snage, plaćaju nižu naknadu jer se uglavnom proizvodi električna energija za javnu upotrebu, za što su u razvijenim zemljama predviđene posebne olakšice pri naplati emisije CO₂ u okoliš.

Predloženi korektivni poticajni koeficijent (k_2) koji ovisi o podrijetlu emisije CO₂, definiran je kroz četiri vrste emisija. Prva se odnosi na emisiju CO₂ koja potječe iz izgaranja krutog i tekućeg goriva fosilnog podrijetla uz koeficijent 1,00, druga na emisiju CO₂ koja potječe iz izgaranja plinovitog goriva uz koeficijent 0,70, treća na emisije iz proizvodnih, ne-energetskih izvora, odnosno iz tehnoloških procesa (cementare, željezare, vapnare, procesna industrija i dr.) uz koeficijent 0,40, a četvrta na emisije i izgaranja otpada u uređajima za termičku obradu otpada ili na suspaljivanje otpada u stacionarnim izvorima, uz koeficijent 0,20.

Primjenom ovog korektivnog poticajnog koeficijenta (k_2) direktno se umanjuje iznos naknada onim gospodarskim subjektima kad im se obračunava na emisije iz proizvodnje, tj. iz tehnoloških procesa. Također, izgaranje otpada kao postupak oporabe ima i druge pozitivne učinke, prije svega doprinosi rješavanju problema komunalnog i opasnog otpada, te je primjereno da se ove kategorije emisija primjereno vrednuju.

Predloženi korektivni poticajni koeficijent (k_3), izračunava se prema postotku uloženih sredstava obveznika plaćanja naknade u povećanje energetske učinkovitosti, korištenje obnovljivih izvora energije, primjenu najboljih raspoloživih tehnologija i provođenje projekata koji rezultiraju specifičnim smanjenjem emisije CO₂ u okoliš.

Korektivni poticajni koeficijent (k_3) međutim, ne može biti manji od 0,5 pa je iznos naknade primjenom ovog koeficijenta u jednoj kalendarskoj godini moguće smanjiti najviše za 50%. To praktički znači da se dio naknade za emisiju CO₂ u okoliš direktno vraća obvezniku plaćanja naknade kao poticaj za ulaganja u smanjenje emisije CO₂.

Predloženi korektivni poticajni koeficijent (k_4) ovisi o izradi i provedbi Programa smanjenja emisije CO₂. Program se primjenjuje u drugoj godini obračunavanja naknade na emisiju CO₂, od 1. siječnja 2008. godine. Program smanjenja emisija CO₂ mora sadržavati prikaz pojedinačnih stacionarnih izvora emisije CO₂ u vlasništvu ili na korištenju od strane obveznika plaćanja naknade na emisiju CO₂, prikaz trenda emisija CO₂ po pojedinim izvorima emisije CO₂ u razdoblju od 1990. do kalendarske godine za koju postoje posljednji raspoloživi podaci, prikaz i tehničku analizu mjera za smanjenje emisije CO₂, analizu potencijala smanjenja emisije CO₂ i troškova primjene mjera, projekcije emisija CO₂ uz primjenu mjera za minimalno tri kalendarske godine od godine izrade Programa, te provedbeni plan s podacima o nositeljima, pokazateljima napredovanja/ostvarenja, rokovima izvršenja i načinom izvještavanja.

Projekte koji rezultiraju specifičnim smanjenjem emisije CO₂ u okoliš, kao i Program smanjenja emisije CO₂ ocjenjuje, odobrava i nadzire Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Obveznik plaćanja naknade na emisiju CO₂ dostavlja Program smanjenja emisije CO₂ Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost do kraja listopada 2007. godine.

Korektivni poticajni koeficijent (k_4) primjenjuje se od 1. siječnja 2008. godine.